דברי הכל אבד המשכון אבדו מעותיו. פירוש לכך מודה רבי אליעזר משום דהוי שלא בשעת הלוואתו וקני משכון ושטר דנקט לאו דוקא אלא לומר דאיירי שלא בשעת הלוואתו דכיון שעשה שטר משמתא לא לקח משכון בשעת הלוואה [עד] אחרי כן אבל ריש דפליגי היינו בשעת הלוואה ולמאי דמוקי לה דפליגי בדרבי יצחק היה סבור דרבי יצחק איירי אף בשעת הלוואה ורבי אליעזר פליג עליה בהא אבל בסיפא דאיירי שלא בשעת הלוואה מודה דקני דעיקר קרא דולך תהיה לדקה איירי שלא בשעת הלוואה ועל פ"ה דפי' שלהי שבועת הדיינים (שבועות ל' מב. ושם ד"ה מאי) דמשום שטר מודה ר' אליעזר בסיפא דכיון דיש שטר נשם משכון קבל ולא לזכרון דברים בעלמא כמו בריש תימה דאי בריש לא נקט משכון אלא לזכרון דברים בעלמא משום דליכא שטרא א"כ אמאי לא יהיה משמע אפילו שהה המשכון כנגד מעותיו כדמשמע בהזהב (לעיל מט.) דהיכא דלא נקט אלא לזכרון דברים בעלמא דמשמע והתם משמע דאם שהה משכון כנגד מעותיו לכ"ע אינו משמע ועוד אמאי קאמר (ה) מתניתין מחוורתא דלא כרבי אליעזר לוקמה בשטר דמודה ר' אליעזר אלא ש"מ דאף ר' אליעזר אינו מודה אלא שלא בשעת הלוואה ומיהו יש לתרץ דהלוהו על המשכון משמע בלא שטר ועוד דאי מתני' מייתי בשטר לא הוה פליג ר' יהודה דאמר הלוהו מעות שומר חנם דלא יחלוק ארבי אליעזר ורבי עקיבא ובה"ג דרב יהודאי גאון נמי משמע דסיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלוואה דמוקי הא דאמר רבי יצחק דב"ח קונה משכון היינו דוקא שלא בשעת הלוואה אבל בשעת הלוואה לא קני היינו דוקא בשטר דכיון דליכא שטרא לא סמיך אמשכון אלא אשטרא אבל בלא שטר אפילו בשעת הלוואה קני והוי שומר שכר ושלא בשעת הלוואה הוי שומר שכר אע"ג דליכא שטרא דודאי אמשכון סמיך וא"כ סיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלוואה דבשעת הלוואה לא אינד מעותיו דאשטר סמיך ומה שר"ל דהיכא דליכא שטר קני אפילו בשעת הלוואה לא מטעם דר' יצחק א) דקרא לא איירי אלא שלא בשעת הלוואה אלא קני מדשמואל וסברי דהלכה כשמואל ואין הלכה כרב יוסף:

והא אידי ואידי הלוהו על המשכון קתני. משמע דמלוה מחיר על המשכון משמע בשעת הלוואה ותימה דבפרק השולח (גיטין לז. ושם ד"ה שאני) קאמר תנן המלוה את חבירו על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אינו משמע ומפ' התם דהמלוה על המשכון אינו משמע משום דקני ליה מדר' יצחק והא לא קאמר רבי יצחק אלא שלא בשעת הלוואתו ועל המשכון משמע דאפילו בשעת הלוואתו אינו משמע ויש לומר דכיון שלא בשעת הלוואה קני ליה לגמרי מדרבי יצחק בשעת הלוואה נמי דליכא קנין אלא שעבוד אלים שעבודיה ליחשב ולא של אחיך בידך וכן בפרק כל שעה (פסחים ד' לא: ושם ד"ה בדר"י) גבי ישראל שהלוה לנכרי על חמלו עובר עליו משום דרבי יצחק כדאמרינן התם התם נמי כיון דשלא בשעת הלוואה קני אהני שעבודיה בשעת הלוואה ליחשב כשל ישראל וכן נכרי שהלוה לישראל על חמלו אי לאו דנכרי מישראל לא קני לא היה נאסר אף משכנו בשעת הלוואתו דלא קני כיון דשלא בשעת הלוואה הוה קני בשעת הלוואה נמי הוה אלים שעבודיה דנכרי שלא יצטרך לבערו ואף על גב דהוי דישראל וקרינא ביה שלך מ"מ מדאפקיה קרא מלא ימצא לא מחייב אלא כשמצוי לו לגמרי וכיון דאלים שעבודיה דנכרי לא חשיב מצוי והכי נמי אמרינן בפרק קמא דפסחים (ד' ו. ושם ד"ה יחד) יחד לו בית אין זקוק לבער אע"ג דחשיב לגמרי כשל ישראל כיון דקבל אחריות מ"מ כיון דיחד לו בית אינו מצוי אצלו: נימא

עד דאתא אגניב אתו לקמיה דרב פפא חייבינהו אמרו ליה רבנן לרב פפא הא שמירה בבעלים היא אכסיף לסוף איגלאי מילתא דההיא שעתא שברא הוה שתי הנהו בי תרי דהוו קא מסגו באורחא חד אריך וחד גוצא אריבא רכיב חמרא והוה ליה סדינא גוצא מיכסי סרבלא וקא מסגי בברעיה כי מטו לנהרא שקליה לסרבליה ואותביה עילויה חמרא ושקליה לסדיניה דההוא ואיכסי ביה שטפוה מיא לסדיניה אתא לקמיה דרבא חייביה אמרו ליה רבנן לרבא אמאי שאלה בבעלים היא אכסיף לסוף איגלאי מילתא דבלא דעתיה שקליה ובלא דעתיה אותביה ו)ההוא גברא דאוגר ליה חמרא לחבריה אמר ליה חזי לא תיזול באורחא דנהר פקוד דאיבא מיא זיל באורחא דגרש דליבא מיא אזיל באורחא דנהר פקוד ומית חמרא כי אתא אמר אין באורחא דנהר פקוד אזלי ומיהו ליבא מיא א"ל ז)רבא מה ליה ח)לשקר אי בעי אמר ליה אנא באורחא דגרש אזלי אמר ליה אביי ט)מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן: שמור לי ואמר לו הנח לפני שומר חנם: אמר רב הונא י)אמר לו הנח לפניך אינו לא שומר חנם ולא שומר שכר איבעיא להו הנח סתמא מאי ת"ש שמור לי ואמר לו הנח לפני שומר חנם יא)הא סתמא ולא כלום אדרבה מדאמר רב הונא הנח לפניך הוא דאינו לא שומר חנם ולא שומר שכר הא סתמא ש"ח הוי אלא יב)מהא ליכא למשמע מינה לימא כתנאי יג)אם הכניס ברשות בעל חצר חייב רבי אומר יד)בכולם אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא בחצר דבת נטורי היא וכי קאמר ליה עייל עייל דאינטר לך קאמר ליה אבל הכא שוקא לאו בר נטורי הוא אנח ותיב נטר לך קאמר ליה אי נמי עד כאן לא קאמר רבי התם אלא יבחצרו דלעיולי רשותא קא בעי למשקל מיניה וכי יהיב ליה רשותא לעיולי תיב ונטר לך קאמר ליה אבל הכא הנח ואנא מנטרנא קאמר ליה דאי סלקא דעתך הנח ותיב ונטר קאמר ליה אי לאותבה רשותא בעי למשקל מיניה: הלוהו על המשכון שומר שכר: לימא מתניתין דלא כר' אליעזר טדתניא המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון ישבע ויטול מעותיו דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר יא)יכול לומר לו כלום הלויתני אלא על המשכון אבד המשכון אבדו מעותיך אבל הלוהו אלף זוז בשטר והניח לו משכון עליהם ד"ה אבד המשכון אבדו מעותיו אפילו תימא רבי אליעזר ולא קשיא כאן שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אידי ואידי הלוהו

עד דאתא אגניב. בלא פשיעה וחייבינהו משום גניבה דשומר שכר: **סדינא.** של פשתן ואין מיס מכבידין אותו כל כך: **סרבלא.** גלופקרא שקורין קו"ץ והוא של צמר והרבה מיס נבלעין בו ומכבידין אותו לפיכך פשט הסרבל ונתכסה בסדין: **שאלה בבעלים היא.** שבשעת השאלה היה המשאיל במלאכתו של שואל ונשא סרבל שלו על חמורו ומעביר לו על אמת המים: **במקוס עדיס.** דאין מהדי שאין אותו הדרך בלא מיס: **הנח לפניך אינו לא שומר חנם כו'.** כיון דאמר ליה לפניך תיב ונטר לך קא"ל: **נימא.** ז)הני סתמא תנאי היא: **אם הכניס ברשות.** משנה היא בפרק שור שנגח את הפרה (נ"ק ד' מז.) בקדר שהכניס קדירותיו ושברן שורו של בעל הבית או הכניס שורו ונגחו שורו של בעל הבית או שהכניס פירותיו ואכלתן בהמתו: **בעל חצר חייב.** נמוקו דכי אמר ליה עול עול ואנטר לך קאמר ליה וה"ה הנח סתמא נשוק: **רבי אומר בכולן אינו חייב.** דעול ותיב ונטר לך קאמר ליה וה"ה להנח סתמא נשוק: **דבת נטורי היא.** שאין אדם מכניס דבר לתוכה אלא להשתמר בה דאין טורח בשמירתה: **עול דאינטר לך קאמר ליה.** שאין שמירה קשה עלי: **דאי לאותבי רשותא בעי למישקל מיניה.** בתמיה: **ישבע.** שלא פשע דשומר חנם הוא עליו דאין אדם נוטל משכונו לגוביינא אלא להיות בטוח במעותיו שלא יוכל לכפור ולעולם שומר חנם הוא עליו שאם אבד יגבה ממקום אחר: **אבל הלוהו אלף זוז בשטר והניח לו משכון עליהם דברי הכל אבדו מעותיו.** דהא משכון ודאי לגוביינא שקל לגבות הימנה דסתם שטר יש בו שעבוד קרקעות ויש לו מהיכן לגבות ובטוח הוא וגם לכפור אינו יכול דהא קאי שטרא הלכך לאו לזכרון דברים נקטיה: **לאן שמשכנו בשעת הלואתו.** קאמר ר' אליעזר שומר חנם ומתני' כשמשכנו שלא בשעת הלואתו אלא לאחר זמן כשתבעו מעותיו בב"ד ולא שילם ומשכנו על פי בית דין דהתם ודאי לגוביינא שקליה: על

עין משפט נר מצוה

פה א ב מיי' פ"ד מהל' שכירות הלכה ג סמג עשין פט:

פו ג ד מיי' פ"ב שם הלכה ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רלא סעיף כ:

פז ה מיי' פ"ג מהלכות מזקי ממון הלכה י"ל ועיין בהשגות וכמ"מ ופ"ז שם הלכה ה סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סי' שלח סעיף ה ועיין בהג"ה וסי' שלג סעיף ו וסי' רלא סעיף ג:

פח ו טוש"ע שם סי' רלא סעיף ב בהג"ה:

פט ז מיי' פ"י מהלכות שכירות הלכה ו ועי' בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' עב סעיף ב:

לעזי רש"י

קו"ץ [קו"ט]. מעיל.

מוסף רש"י

מה לי לשקר במקום עדים. דאמר שהדי דכל שעתא אינא מיא (כתובות כז: ובבורות לז.). ישבע ויטול מעותיו. ישבע שאבד ויטול את מוכו (שבועות מג.).

מסורת הש"ס

א) כתובות מ: בכורות לו., ב) ל"ל דכה וכן הוא בר"ף ועי' בספר מ"מ, ג) [קדושין סד: וש"נ], ד) [ברכות כה. וש"נ], ה) נ"ק מז: נט: ביצה מ., ו) שבועות מג., ז) ל"ל הנא,

---

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה דברי וכו' אמאי קאמר מחוורתא מתני' דלא:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה דברי הכל וכו' עד לנפוף דקרא לא איירי אלא שלא בשעת הלואה אלא קני מדשמואל וסברי דהלכה כשמואל ואין הלכה כרב יוסף. מן מינא מדשמואל עד גמירא נמתק וג"ב מדרב יוסף וסברי דהלכה כרב יוסף ואין הלכה כשמואל כל"ל דלהדיא פסק בה"ג בב"ק פפ ע"א כרב יוסף וכ"כ תוס' לעיל כט ע"א ובב"ק נ"ו ע"ב בשם בה"ג דהלכה כרב יוסף וגם כתבו תוס' בשבועות מג ע"ב בשם בה"ג דאין הלכה כשמואל וכן הוא בבה"ג בהל' שבועה דף קח ע"א דליתא לדשמואל גם הא דר' יצחק דמייתי תוס' הכא בשם בה"ג הוא שם בבה"ג קח ע"א: